

Saemien – Daaroen baakoegærjetje
Samisk – Svensk ordbok

**HÄRJEDALENS
KOMMUN**
HERJEDAELIEN TJIELTE

Ávtesbaakoeh:

Herjedaalien tjielte saemien reeremetjielte jïh unnebelåhkoelaaken siejhme njolkedassine jallh maadtoe-vaarjelimmesne tjaalasovveme reeremebjjesfaamoe sjïere diedtem åtna naasjovne unnebelåhkoen gielh vaarjelidh jïh evtiedidh. Barkosne saemien gielim skraejriehtidh jïh jienemdidh. Håhkesjem daam baakoegærjetjem edtjh nuhtjedh jïh lustem dejnie utnedh sjïere barkojne.

Buerie lahkoe gieline!

Förord:

Härjedalens kommun är en samisk förvaltningskommun och i minoritetslagens allmänna bestämmelser eller grundskydd fast slås att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja det nationella minoritetsspråken. I uppdraget ingår att främja och revitalisera det samiska språket. Hoppas att denna lilla ordbok kommer till glädje och användning i alla möjliga verksamheter och sammanhang.

Beapmoeh jih Maalestahkh

Daelie aered-s-beapmoe.

Savra-mielhkiem sijnth?

Daelie gaske-biejjiem byöpmedidh.

Maam sijnth jovkedh?

Manne prähtjegem sijnthem.

Sijnth iehkeds-beapmoem utnedh?

Manne iehkeds-beapmoem sijnthem.

Gajhkelovvh?

Manne gajhkelovvem.

Tjohkedovvh?

Manne tjohkhovvem.

Sijnth prähtjegem utnedh

- sohkerinie

- mielhkine

Jeavoe, gæjhto!

Mat och Måltider

Nu är det frukost.

Vill du ha filmjolk?

Nu ska vi äta middag.

Vad vill du dricka?

Jag vill ha kaffe

Vill du ha kvällsmat?

Jag vill ha kvällsmat.

Är du törstig?

Jag är törstig.

Är du hungrig?

Jag är hungrig.

Vill du ha kaffe

- med socker

- med mjölk

Ja tack!

Beapmoeh jih Maalestahkh

Duelie vaeltieh!

Manne laejpiem sijnthem.

Gudtsien njaelkies/aelties beapmoen ävteste!

Mat och Måltider

Varsågod!

Jag vill ha bröd.

Tack för god mat!

Laejpien nelnie

Garre laejpie

Mievhke laejpie

Voeje

Gampa

Vuasta

Voessjeme-murjie

Bearkoe

Njoektjeme

Guelie

Pålägg

Hårdbröd

Mjukbröd

Smör

Messmör

Ost

Marmelad

Köttpålägg

Rentunga

Fisk

Laejpien nelnie

Moeremuertje
Munnie

Pålägg

Frukt
Ägg

Jovkedh

Tjaetsie
Mielhkie
Aaloe
Prihtjege
Löövje
Kakaove
Juvse
Lieme
Voelege
Vijne
Tjaetsiem sijnth?

Att dricka

Vatten
Mjölök
Saft
Kaffe
Te
Kakao
Juice
Buljong
Öl
Vin
Vill du ha vatten?

Beapmoeh

Guelie

Raavde/Raavre

Okse/Dååpmehke

Loese

Bearkoe

Bearkoe-krovhte

Jirremh

Njoektjeme

Maelie-kåalta-laejpie

Makarovnije

Peara

Kroenesaath

Smeele

Joknge

Maträtter

Fisk

Röding

Öring

Lax

Kött

Köttgryta

Märgben

Tunga

Blodpannkaka

Makaroner

Potatis

Grönsaker

Sås

Lingonsylt

Gyhtjelassh jih jiehtegh

Guktie dov nomme

Mov nomme...

Sijhth jaarajidh?

Sijhthem jaarajidh.

Tjuedtjelh!

Sijhth ohtjegåatan?

Ohtje-gåetie

Manne gadtje-treapesne!

Sijhthem bïssedidh.

Tjoerh gïetide bïssedh!

Daelie baenieh skubpedh.

Sijhthem gampestidh.

Sijhthem laavkodh/dusjadidh.

Sijhth voeptide bïssedh.

Dellie edtjem voeptide bietskiedidh.

Frågor och fraser

Vad heter du?

Jag heter.....

Vill du gå och lägga dig och sova?

Jag vill gå och lägga mig.

Res dig upp!

Vill du gå på toaletten?

Toalett

Jag är kissnödig!

Jag vill tvätta mig.

Tvätta händerna!

Nu är det dags att borsta tänderna.

Jag vill kamma mig.

Jag vill duscha.

Vill du tvätta håret.

Nu skall jag klippa håret.

Gyhtjelassh jih jiehtegh

Sijhth mannem dåeriedidh?
Sijhtem voeptide baerkielidh.
Gåårvedidie!
Gåårvehth!
Gåabph edtjh?
Bovrij mietie minnedh åestedh!

Tijje jih sijjie

Buerie aerede!
Buaregh!

Buerie biejjie!
Buerie iehkede!
Buerie jijje!

Frågor och fraser

Vill du följa mig?
Jag vill fläta håret.
Klä på er!
Klä på dig!
Vart ska du?
Shoppa i affärerna!

Tid och ställe

God morgon!
God dag!
(Handhälsning då man inte setts på länge)
God dag! /Hej!
God kväll!
God natt!

Tijje jïh sijjie

Man jeene tsåahka/
Mennie mieresne tsåahka?
Mij biejjie danbien /
biejjede daan biejjien?
Måanta
Dæjsta
Gaskevåhko
Duarsta
Bearjadahke
Laavadahke
Aejlege
Danbien/daan biejjien bearjadahke!

Tid och ställe

Hur mycket är klockan?

Vilken dag är det idag?
Måndag
Tisdag
Onsdag
Torsdag
Fredag
Lördag
Söndag
Idag är det fredag!

Bissiebiejjieh

Reakedsbiejjie

Buerie lahkoe reakedsbiejjine!

Jåvle

Buerie jåvle!

Lahkoe orre jaepie!

Påaske

Aavone påaske!

Jovnesåhkoe

Högtider

Födelsedag

Grattis på födelsedagen!

Jul

God jul!

Gott nytt år!

Påsk

Glad påsk!

Midsommar

Askh

Månader

Tsiengele

Januari

Gierhkien garres/ goevte

Februari

Njoktje

Mars

Voerhtje

April

Suehpede

Maj

Ruffie

Juni

Snjaltje

Juli

Mietske

Augusti

Skïerede

September

Rïhkede

Oktober

Rahka

November

Jåvle-aske

December

8 jaepieboelhkh

Gijre

Gijre-giesie

Giesie

Tjaktje-giesie

Tjaktje

Tjaktje-daelvie

Daelvie

Gijre-daelvie

8 årstider

Vår

Vårsommar

Sommar

Höstsommar

Höst

Höstvinter

Vinter

Vårvinter

Vaarjoeh/Vaarjah

Kläder

Guapah

Ålloe-guapah

Lijhkie-måvhka

BH

Måvhka

Lijhkie-tråajja

Tråajja

Ålloetråajja

Sisnjelds-måvhka

Ålloe-måvhka

Healma

Jagka

Tjohpe

Lijnie

Jijje-vaarjoeh

Gaamegh

Strumpor/sockar

Yllestrumpor

Trosor

BH

Byxa

T-shirt

Tröja

Ylletröja

Långkalsonger

Yllekalsonger

Kjol

Jacka

Mössa

Halsduk, scarf

Pyjamas/nattlinne

Skor

Vaarjoeh/Vaarjah

Steeblegh
Slobph
Tjohpe
Gapta
Boengeskuvmie
Beelhte
Voedtegh
Baarhkohkh

Jiehtegh

Manne datnem eahtsam!
Utnieh hijven!
Dihthe, dihte!!!
Giemhpe datne!
Hijven hov!

Kläder

Stövlar
Tofflor/inneskor
Mössa
Kolt
Barmkläde
Bälte
Skoband
Näbbskor

Fraser

Jag älskar dig!
Ha det bra!
Det var de' det!!!
Snälla du!
Toppen , toppen!

Jiehtegh

Gudtsien beapman ávteste!
Gudtsien príhtjegen ávteste!
Gietskedh munnjien
tjaetsiem
mielhkim
laejpiem
jjv.
Sijhtem liegkedidh!
Sijhth giejnie soptsestidh?
Giejnie sijhth soptsestidh?
Gudtsien! /Gæjhtoe!
Jeavoe!
Ijje!
Ijje, im sijhth!
Gierth mannem!
Hemmede bielien!
Nåå, nåå!

Fraser

Tack för maten!
Tack för kaffet!
Räck mig
- vattnet
- mjölken
- brödet
- osv.
Jag vill vila!
Vill du prata med någon?
Med vem vill du prata?
Tack!
Ja!
Nej!
Nej, jag vill inte!
Förlåt mig!
Åh, kära nån!
Hej då!

Guvvieh jih tjaalege/Foto och text: Karin Rensberg Rihpa

Bertije/Utgivare: Herjedaelien tjjelte/Härjedalens kommun

**HÄRJEDALENS
KOMMUN**
HERJEDAELIEN TJJELTE